

ÓNS UTRECHT

Verkiezingsprogramma 2023-2027

SP.

[PROVINCIEUTRECHT.SP.NL](https://provincieutrecht.sp.nl)

VOOR IEDEREEN IN DE PROVINCIE UTRECHT

Wat van belang is voor iedereen mag niet van de markt zijn. De torenhoge energieprijzen, waardoor steeds meer mensen en bedrijven in de problemen komen, tonen eens te meer aan waarom de privatisering van de energiebedrijven een heel slecht idee was. Ook in het openbaar vervoer zien we de kwalijke gevolgen van de marktwerking volop terug. Winst maken door buitenlandse eigenaren en voor aandeelhouders zorgt voor verslechterde arbeidsomstandigheden voor medewerkers en het schrappen van lijnen in plaats van dienstbaarheid aan de reizigers.

De SP wil dat wat van belang is voor iedereen terugkomt in handen van de overheid. En dat kan. Zeker nu zelfs uit de meest onverwachte politieke hoeken stemmen opgaan om de controle terug te krijgen op onze nutsvoorzieningen. Wij willen de komende jaren flinke stappen zetten om deze wens vorm te geven. Daarbij wil de SP grootschalig onderzoek hiernaar starten en zoeken we de verbinding met maatschappelijke organisaties, vakbonden, politieke medestanders, initiatieven vanuit de bevolking.

In dit verkiezingsprogramma vindt u onze voorstellen daartoe en meer. Vanuit onze 3 kernwaarden menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit werken wij aan een sociaal rechtvaardige Provincie Utrecht.

VOOR KRACHTDADIG BESTUUR

Faciliteren, stimuleren, aanjagen, ambitie. Het coalitieakkoord van het zittende Provinciebestuur staat bol van deze loze kreten. Intussen blijft de bouw van betaalbare woningen achter, is het openbaar vervoer uitgekleed, is er nauwelijks nieuwe natuur bijgekomen. Een Provinciebestuur dat met de mond belijdt meer de regie te willen nemen verzandt in de praktijk vooral in een toenemend vergadercircus en enorme informatiestromen, waardoor je door de bomen het bos niet meer ziet.

Wat de SP betreft is dit pappen en nathouden klaar en gaan we echt aan de slag voor de inwoners van de Provincie. Dan moet je die regie ook durven te pakken.

ONZE INZET:

- Iedere buurt en ieder dorp een volwaardige buslijn, de slechtst geïsoleerde huizen worden als eerste aangepakt, veel meer betaalbare sociale huur- en koopwoningen, een flinke klapper bij de lokale energieopwekking (voor en door inwoners) en opslag van duurzame energie, voorzieningen als bibliotheken en buurthuizen blijven open.
- De kosten van de noodzakelijke klimaataanpak worden niet afgewenteld op onze inwoners, maar worden in belangrijke mate gedragen door de grote vervuilende bedrijven.
- Publieke voorzieningen, waaronder nadrukkelijk het busvervoer, blijven beschikbaar voor alle inkomensgroepen en moeten terug in overheidshanden.
- Meer banen voor iedereen; vanaf VMBO/MBO-niveau tot hoger onderwijs en inclusief voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. De Provincie Utrecht heeft zich tot dusver te eenzijdig ingespannen voor werkgelegenheid voor hoger opgeleiden.
- Recreatiegebieden, zoals het Henschotermeer, het Doornse Gat, de Gravenbol en Kwinteloijen blijven voor iedereen toegankelijk, betaalbaar en zo mogelijk gratis.
- Versterking van de sociale huursector in de Provincie Utrecht wordt de norm bij ieder bouwplan, zodat de huurders en woningzoekenden sneller en eenvoudiger toegang krijgen tot betaalbare woningen.
- Bestrijding van discriminatie, op welk terrein dan ook. De SP streeft naar een inclusieve samenleving. Iedereen die dat wil moet kunnen meedoen. Dat betekent dat we met taalgebruik, werkvormen en communicatiekanalen zo goed mogelijk aansluiten op de wensen en mogelijkheden van de doelgroep.
- We gaan voor een krachtig bestuur dat in elke gemeente, stad, dorp en platteland te zien is.

VOOR OPENHEID

- De commissaris van de Koning en de leden van Gedeputeerde Staten mogen hooguit maatschappelijke nevenfuncties vervullen, waar zij ten hoogste een reële onkostenvergoeding voor krijgen.
- Het vergaderen achter gesloten deuren brengen we terug tot het absoluut noodzakelijke.
- De Provincie beschikt over veel geld, voor een flink deel opgebracht door onze inwoners. Veel beter dan nu het geval is moet duidelijk zijn waar dat aan besteed wordt. De begroting van de Provincie moet veel transparanter worden.
- Bedreiging van openbaar bestuurders en daarmee van onze samenleving willen wij bij de wortel aanpakken.

- Instellingen die subsidie ontvangen van de Provincie moeten dat geld gebruiken voor de uitvoering van hun taken, niet voor exorbitante beloningen van bestuurders of ontslagvergoedingen. Ook leggen de instellingen die subsidie ontvangen expliciet en gespecificeerd verantwoording af aan de Provinciale Staten over de uitgaven die met subsidiegeld gedaan zijn. Voor bestuurders en directie stellen we het inkomen van de Commissaris van de Koning in als plafond.
- Participatie is de basis van breed gedragen beleid. De provincie maakt meer werk van directe inspraak via referenda, hoorzittingen en e-participatie (via internet). Daarbij houden we nadrukkelijk rekening met de niet digitaal onderlegde mensen. Burgers moeten de mogelijkheid hebben om zelf burgerinitiatieven en referenda te organiseren, ook in het kader van de Wet ruimtelijke ordening. Van nep-participatie naar 'beginspraak': aan het begin van een besluitvormingsproces is de gewenste inspraak goed georganiseerd.
- Het beter delen van openbare informatie is van grote waarde voor de samenleving. We maken een slag met het openstellen van Provinciale data en maken daarbij gebruik van de kennis die hiermee inmiddels bij andere overheden is opgedaan.

VOOR EERLIJKE EN MENSWAARDIGE VLUCHTELINGENOPVANG

De regering maakt een puinhoop van de asielopvang. Zie de ellende van de afgelopen maanden, waarbij asielzoekers door een tekort aan plekken buiten en op de grond moesten slapen. Nu komt het kabinet met de zogeheten 'spreidingswet' waarmee gemeentes verplicht worden voor opvang te zorgen. De Provincie krijgt een grote rol in de uitvoering ervan. De SP is zeer kritisch over de wet. Vooral de bonusregeling die erin is opgenomen zorgt voor koehandel met vluchtelingen. Op dit moment vangen de armste gemeentes verreweg de meeste vluchtelingen op.

- De SP wil menswaardige bescherming bieden aan mensen op de vlucht. Opvang van vluchtelingen blijft daarom nodig, maar dan moeten rijke gemeentes ook hun evenredige aandeel leveren. Gemeentes die nog geen opvangmogelijkheden hebben worden erin ondersteund om die te creëren.
- Draagvlak voor opvang is belangrijk. Daarvoor is goede communicatie en eerlijke spreiding onontbeerlijk. En dus ook de randvoorwaarden, waaronder in ieder geval bouwen voor meerdere doelgroepen, zodat alle woningzoekenden betere kansen krijgen.
- We zijn voor kleinschalige vormen van opvang, waarbij het 'plan Einstein' uit de stad Utrecht als voorbeeld kan dienen. Daar werd een relatief kleine groep vluchtelingen samen met jongeren gehuisvest en dat werkte uitstekend.

VOOR ONS PERSONEEL

- We zorgen ervoor dat medewerkers in de schoonmaak, bewaking en het restaurant van het Provinciehuis onder een fatsoenlijke cao vallen en de werkzekerheid krijgen die anderen in dienst van de provincie ook hebben.
- CAO-onderhandelingen worden gevoerd met de vakbonden. Het Interprovinciaal Overleg (IPO) mag dat niet omzeilen door op OR-niveau afspraken te maken.
- We doen er alles aan om langdurig ziekteverzuim onder medewerkers te voorkomen. Als dit toch voorkomt helpen we ze om zo snel mogelijk weer aan het werk te gaan, zo nodig in een andere – passende – functie.
- We streven naar diversiteit onder het provinciale personeel, en vragen hetzelfde aan door de provincie gefinancierde organisaties. Ook voor wat betreft mensen met een arbeidsbeperking.

VOOR ZUINIGHEID MET GEMEENSCHAPSGELD

- We beperken de inhuur van externe adviseurs en gedetacheerden tot de 'Roemernorm'. Dit betekent dat niet meer dan 10 procent van de personeelskosten mag worden uitgegeven aan dure externe adviseurs, interim-managers en andere externe medewerkers.
- De SP staat voor maatschappelijk verantwoord ondernemen. We werken daarom zoveel mogelijk met ondernemers uit de Provincie zelf, zodat er zo min mogelijk reiskilometers hoeven te worden afgelegd door het personeel. Maatregelen om meer werkgelegenheid te creëren om mensen met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt aan de slag te helpen speelt een belangrijke rol bij de selectie van de uitvoerende bedrijven.
- Gedeputeerden maken zo min mogelijk dienstreizen naar verre landen om Utrecht 'op de kaart te zetten'. Reizen tot en met 750 kilometer gaan voortaan met de trein.
- We verlagen de statenvergoeding. We zoeken daarbij de grens op van de wettelijke regelingen.
- De SP is tegen het nodeloos rondpompen van geld. De Provincie maakt daarom passend gebruik van deze Europese middelen en andere fondsen. Er wordt geen project bedacht, enkel omdat we daarmee geld kunnen binnenhalen.

Een opknapbeurt van het Amersfoortse stadhuis zou ongeveer € 36 miljoen kosten. Het stadsbestuur ging echter voor nieuwbouw, waarvoor de teller al gauw op € 118 miljoen stond.

De Amersfoortse SP startte een online handtekeningenactie om dit gesmijt met gemeenschapsgeld aan de kaak te stellen.

VOOR HUISVESTING EN WOONOMGEVING

De bevolking van de Provincie Utrecht groeit hard. Het is daarom nodig om flink tempo te maken met het bouwen van extra woningen. De SP hanteert het uitgangspunt om woningbouw zoveel mogelijk binnen de bebouwde kom van steden en dorpen plaats te laten vinden. Als dat echt niet lukt, dan moet onder voorwaarden maatwerk worden toegepast. Zo spaar je het groen om de stad, waar om vele redenen ook een toenemende behoefte aan is. En zo bouwen we aan vitale steden en dorpen. Alle Utrechtse gemeenten moeten een bijdrage leveren aan het opschroeven van het aandeel betaalbare woningen. Daarvoor moeten harde afspraken komen.

De SP staat consequent aan de kant van huurders die tussen wal en schip dreigen te raken. Zo voerde de SP afdeling Utrecht succesvol actie met de tijdelijke huurders van een sloopcomplex. We kwamen erachter dat de corporatie veel te hoge huren berekende. Na tussenkomst van de SP kregen de huurders (vooral studenten) honderden euro's terug. In de stad Utrecht kwam er onder impuls van onze wethouder een regeling om de huren van de zogeheten 'middenhuur' te beteugelen.

ONZE INZET VOOR DE KOMENDE JAREN:

- Het aandeel huur in de woningvoorraad moet omhoog. Er moeten meer betaalbare woningen komen voor groepen waarvoor een tekort is, zoals studenten, starters en ouderen. Er komt een opdracht richting de gemeentes voor hun aandeel sociaal. Hoe lager het aandeel nu, hoe hoger de opgave. De bouw van koopwoningen wordt alleen toegestaan als in de voorafgaande jaren de afspraken over op te leveren sociale huur zijn nagekomen. We bevorderen de stichting van kleinschalige woonvoorzieningen en dagopvang, zoals zorgboerderijen en zorgbuurthuizen. Goede spreiding staat daarbij voorop.
- De SP is voor échte sociale huur. Dat wil zeggen: te realiseren door de corporaties, toewijzing via Woningnet, huurontwikkeling volgens de gemaakte afspraken met de corporaties, het aandeel sociale huur spreiden over de totale planperiode voor gebiedsontwikkelingen.
- Zet in op innovatie. Om bijvoorbeeld meer tempo te maken met woningbouw zou fabrieksmatige (modulaire) bouw een uitkomst kunnen bieden. Hiermee kan er snel en duurzaam gebouwd worden tegen relatief lage kosten. Steeds meer bouwbedrijven zijn hiermee al aan de slag. Laten we daar gebruik van maken. Innoveren dus. Veel betaalbaar en ook groen.
- De Provincie dringt bij gemeentes aan om enorme huurstijgingen van de huren in het middensegment te voorkomen, zoals dat in de stad Utrecht is gebeurd met het Actieplan Middenhuur. Deze woningen moeten minimaal 25 jaar beschikbaar blijven in het segment middenhuur. Daarnaast bepleit de Provincie actief bij het Rijk de woekerprijzen voor huurwoningen te beteugelen.

In de vergadering van 21 september 2022 namen Provinciale Staten een SP-motie aan die het Provinciebestuur opdracht gaf bij de gemeentes aan te dringen op het bouwen van deze échte sociale huur.

In de vergadering van 21 september 2022 namen Provinciale Staten een SP-motie aan die het Provinciebestuur opdracht geeft hierop aan te dringen bij de gemeenten.

- De Provincie voert de regie als het gaat om ‘ongedeelde steden en dorpen. Iedereen moet een kans krijgen om in de provincie te wonen, ongeacht de dikte van je portemonnee. Bouwen buiten de bebouwde kom staan we alleen toe onder strikte voorwaarden, waarbij vitaliteit van de leefomgeving voorop staat.
Bij nieuwe ontwikkelingen, ook in kleinere gemeentes, wordt een mix van woningen voor alle inkomens voorwaarde. Gemeten over de gehele Provincie moet er bij nieuwbouw minimaal 40% sociale huur komen. Studentenwoningen kleiner dan 30 m2 woonoppervlak tellen hierin niet mee.
- Nu de verhuurderheffing is afgeschaft is er meer ruimte voor investeringen door de corporaties. Die moet worden ingezet voor de beschikbaarheid, betaalbaarheid en verduurzaming van de sociale voorraad. De woningen met de slechtste energielabels krijgen voorrang. Bij uitblijvende resultaten mogen de huren van deze energieslurpende huizen niet worden verhoogd. De Provincie ziet erop toe dat er voldoende bouwgrond beschikbaar komt voor de corporaties.
- Waar bestaande kernen moeten worden uitgebreid, wordt er duurzaam gebouwd. Nieuwbouw moet voldoende leefruimte bieden. Voor 1-2 persoonshuishoudens is dat gemiddeld 50 m2, voor studenten 30 m2, voor gezinnen 60-90 m2. Harde uitgangspunten zijn levensloopbestendig bouwen en bezoekbaar voor mensen met een beperking.
- In gemeentes waar in sterke mate sprake is van vergrijzing stuurt de Provincie op de bouw van drempelloze appartementen binnen de bestaande bebouwde kom. Dat bevordert de doorstroming en vermindert de roep om te bouwen in het groen. Voorwaarde daarbij is voldoende groen om de hoek, bijvoorbeeld door binnentuinen.
- Elke dorpskern moet zichzelf in de basis kunnen voorzien. Dat betekent dat er een minimale aanwezigheid van medische zorg, levensmiddelen, OV verbinding, bibliotheek en een onderwijs aanwezig is. De Provincie werkt hierin samen met de gemeenten, zo nodig ook via een Provinciale bijdrage.
- Samen met gemeenten richten we publieke ruimtes in wijken en buurten in, voor jongeren en ouderen om voor meer samenhang en leefbaarheid.
- Bij nieuwe gebiedsontwikkelingen helpt de Provincie de gemeentes om het publieke belang veilig te stellen: voldoende groen, fiets- en OV-voorzieningen zijn onmisbaar. Bij gebiedsontwikkelingen groeien ook groen en de sociale voorzieningen mee. Zo nodig helpt de Provincie hierbij door middel van de aankoop van grond.
- Er wordt niet gestart met het bouwen in groengebieden zoals Rijnenburg, voordat lopende en gestagneerde programma’s zijn afgerond. Aan woningbouw in Rijnenburg kleven veel nadelen. Zo is het peperduur om het gebied bereikbaar te maken met goed openbaar vervoer en het is een belangrijk leefgebied voor bedreigde weidevogels. Bouwen in Rijnenburg betekent vooral dure woningen en verspilling van heel veel gemeenschapsgeld.
- In gebieden waar definitieve woningbouw voorlopig niet kan, willen we tijdelijke woningen (minimaal 10 jaar) bouwen. Dat kan relatief snel verlichting bieden in de woningnood.
- Aan het Groene Hart wordt niet getornd.
- Samen met de gemeenten stuurt de Provincie ook aan op de bouw van voldoende toegankelijke woningen voor speciale doelgroepen door woningbouwcorporaties. Bijvoorbeeld meergeneratiewoningen en huizen voor begeleid wonen en levensloopbestendige appartementen binnen de bestaande bebouwde kom.
- De SP zet in op kleinschalige zorgbuurthuizen. Initiatieven vanuit de bewoners zelf om zogeheten ‘knarrenhofjes’ te stichten ondersteunen we.

VOOR GOED WERK VOOR IEDEREEN

Ook op het gebied van werkgelegenheid moeten we hard aan de slag. Met een groeiende bevolking in de Provincie is het noodzakelijk dat er voldoende werk is op beperkte afstand van de woongebieden, zodat niet iedereen van hot naar haar hoeft te reizen. Goede ontsluiting van werkgebieden voor fiets en openbaar vervoer is een belangrijke voorwaarde.

De Provincie moet waarborgen dat er ook voldoende arbeidsplaatsen zijn voor niet-hoogopgeleiden. Er is immers een schreeuwend tekort aan technisch- en praktisch geschoolde arbeidskrachten. Dat gaat ook op voor het personeelsbestand van de Provincie zelf. Met de technische kennis van vakmensen in eigen huis vergroot je de uitvoeringsmogelijkheden en ben je minder afhankelijk van commerciële bedrijven.

ONZE INZET:

- We gaan door met het herbestemmen van leegstaande kantoren, met name om meer sociale woningbouw en studentenkamers te realiseren.
- We investeren in hergebruik en herstructurering van bestaande bedrijventerreinen, waar mogelijk met een mix van wonen en werken. Ook hier is intensiever grondgebruik noodzakelijk om het groen rond de steden en dorpen te sparen.
- We bieden slechts onder strenge voorwaarden ruimte voor nieuwe bedrijventerreinen. Daarbij zijn duurzaamheid, klimaatbestendigheid en bereikbaarheid per OV en fiets belangrijke uitgangspunten. We bieden geen ruimte aan de komst van grote logistieke bedrijven en energieslurpende datacenters.
- De huidige terreinen voor zware milieucategorieën blijven beschikbaar voor deze bedrijven. Iedereen gebruikt de producten die er worden gemaakt en ze bieden broodnodige werkgelegenheid voor de technisch geschoolden.
- Het is hard nodig de bereikbaarheid van bedrijventerreinen zoals Lage Weide per fiets en openbaar vervoer te verbeteren. De Provincie gaat daarvoor de komende jaren stappen zetten met de stad en het Rijk en maakt zo nodig extra eigen middelen vrij voor de realisatie van betere verbindingen.
- We steunen de ontwikkeling van De Uithof naar een gebied met een mix van functies. Daarbij krijgen de aanwezige partijen groeiruimte ‘stadinwaarts’ en ontwikkelen we de overige ruimte tot volwaardige groene buffers.
- Werk is goed voor iedereen. Het zorgt voor inkomen en sociale cohesie. Werk moet er dan ook zijn voor iedereen. In de huidige krappe arbeidsmarkt liggen volop kansen om mensen met een beperking aan het werk te helpen. In onze Provincie moet er werk zijn voor zo veel mogelijk mensen, ongeacht handicap, leeftijd, achtergrond en behapbaar voor ieder talent.
- We investeren in de circulaire economie. Hergebruik van materialen en grondstoffen moet de standaard zijn. We benutten optimaal de zich snel ontwikkelende kennis en kunde op dit gebied.

VOOR GEZONDE EN STERKE NATUUR

Met een groeiende bevolking is het noodzakelijk dat er ook voldoende groene ruimte is in de Provincie. Dat betekent dat groen evenredig mee moet groeien bij gebiedsontwikkelingen. Veel meer dan in de afgelopen jaren pakt de Provincie hierbij de regie, onder andere door gerichte grondaankopen en de inzet van het zogeheten 'voorkeursrecht', waardoor verkopende partijen vrijkomende grond eerst aan de Provincie aan moeten bieden.

WAAR WE VOOR STAAN:

- We strijden voor behoud en verdere uitbreiding van groene ruimte. Binnenstedelijk bouwen heeft altijd de voorkeur. Alleen bij hoge uitzondering en bij heel zwaarwegende redenen is bouwen buiten de bebouwde kom een optie. Compensatie van het verlies van groene ruimte in de provincie is daarbij voorwaarde.
- We zetten volop in op de realisatie van het Utrechtse natuurnetwerk en werken een strategie uit voor een versnelling ervan.
- Uitvalswegen van steden en dorpen vormen een uitgelezen kans voor het creëren van 'groene vingers': het vergoeden van de berm langs die wegen. Goed voor de biodiversiteit en klimaatadaptatie. Daar is een wereld te winnen en dat pakken we samen met de gemeentes op.
- Bij de aanleg van nieuw groen is biodiversiteit een harde voorwaarde.
- De Provincie pakt een rol in nieuwe vormen van financiering van natuur en landschap. Bijvoorbeeld in de vorm van samenwerking met bestaande groenfondsen.
- We zetten ons actief in om te voorkomen dat de gevolgen van bodemdaling worden afgewenteld op gemeenten, bewoners of individuele boeren. Boeren krijgen overheidssteun om hun bedrijfsvoering te veranderen en/of technische maatregelen aan te brengen om de bodemdaling te bestrijden. Huis-eigenaren en huurders mogen niet worden opgehad met de lasten van mogelijke schades.
- De Provincie gaat scherper handhaven op het storten van (drugs)afval in onze bossen, rivieren en plassen.
- We stimuleren de aanleg van voedselbossen onder de voorwaarde iedereen daarvan kan profiteren.

VOOR ONZE BOEREN EN DIEREN

De SP is voor het terugdringen van de uitstoot van stikstof en het beschermen van onze natuur, maar wij zijn niet tegen boeren. Sterker nog; de SP wil méér boeren. Boeren zijn ook nodig voor natuurbehoud. Dat kan als de boer met een kleiner bedrijf ook een fatsoenlijk inkomen heeft. De SP is tegen de grote industriële veebedrijven. Die gaan gepaard met veel vervuiling, dierenleed en risico's voor de volksgezondheid. We hebben juist meer boeren nodig die gestimuleerd worden om goed met het land om te gaan en die ervoor zorgen dat er minder mest gebruikt wordt, biodiversiteit kunnen herstellen, minder gewasbeschermingsmiddelen gebruiken en minder dieren bij elkaar op een kluitje proppen. We moeten meer plantaardig gaan produceren. De ketens tussen boer en consument moeten korter, waar supermarkten ook een betere prijs voor agrarische producten gaat betalen. Eventuele prijsstijgingen voorkomen we met btw-maatregelen of subsidies, zoals deze nu ook al bestaan.

WAT WIJ WILLEN:

- Dierenwelzijn staat bij ons hoog in het vaandel. Bio-industrie en andere massale dierenpakhuisen worden dan ook actief teruggedrongen. Ze veroorzaken dierenleed, zijn een bedreiging voor de natuur, zorgen voor overbemesting, kunnen een gevaar zijn voor de volksgezondheid en brengen omgevingshinder mee.
- Bij de bestrijding van dierenoverlast wordt altijd gekozen voor de meest diervriendelijke oplossing.
- We maken het makkelijker en financieel aantrekkelijker voor boeren om te helpen met landschapsbeheer, onder andere door sterk vereenvoudigde regels, continuïteit en hogere beheervergoedingen.
- De Provincie verbiedt het gebruik van Roundup en andere milieubelastende bestrijdingsmiddelen.
- In gebieden grenzend aan het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en Natura 2000-gebieden maken we ruimte voor duurzame en biologische extensieve kringlooplandbouw. Deze gebieden wijzen we aan in de omgevingsvisie voor ruimtelijke ordening in de provincie.
- Nieuwe intensieve landbouw wordt nergens meer toegestaan en er komt een verbod op nieuwe ligboxstallen.
- We zullen de Universiteit Wageningen, HBO en MBO opleidingen actief betrekken bij het levensvatbaar maken van regionale (kringloop)landbouw. Winsten van multinationals in diervoeder en voedselverwerking en -verkoop zijn hierbij niet leidend.
- De provincie stimuleert directe verkoop van streekproducten aan de consument.

VOOR VOLDOENDE EN SCHOON WATER

De droge hete zomers van de afgelopen jaren zorgen voor problemen met de grondwaterstand en dat vormt een risico voor de drinkwatervoorziening. Ook de winning uit rivieren staat onder druk. Het is dus van belang dat de neerslag die er valt zo lang mogelijk wordt vastgehouden. De Provincie moet dus volop maatregelen nemen en maatregelen steunen die dit bevorderen.

DE SP GAAT VOOR:

- We staan voor het behouden van de huidige prijs en kwaliteit van ons drinkwater. Daartoe is het nodig dat er meer waterwinplekken komen en dat de vervuiling in bestaande plekken verdwijnt. De drinkwatervoorziening blijft in publieke handen.
- De geneesmiddelenindustrie, landbouwgif en risicovolle energiewinningsprojecten mogen de kwaliteit van ons grondwater niet aantasten. De controle daarop moet voldoende bemenst zijn.
- Kleine biovergistingsinstallaties (co-vergisters) zijn onrendabel en daarom wordt er vaak illegaal (drugs)afval bijgemengd, wat vervolgens wordt uitgereden op landbouwgrond en via uitspoeling in het grondwater terecht kan komen. Bovendien leiden ze niet tot een afname, maar een toename van mest. In interprovinciaal verband streven we naar betere controle en liefst afschaffing van deze installaties.
- Waterveiligheid staat wat ons betreft bovenaan. Klimaatverandering en achterstallig onderhoud brengen opgaven voor dijkversterking, -verhoging en mee ruimte voor de rivier mee, die wij vol ondersteunen, met respect voor omwonenden en natuur. Bouwen in de uiterwaarden, laaggelegen polders en droogmakerijen vinden wij niet zomaar vanzelfsprekend.
- Geothermie in drinkwaterwingebieden staan we niet toe.

MOBILITEIT

Mobiliteit is een belangrijke taak voor de Provincie. Het openbaar vervoer en de provinciale wegen beslaan een groot deel van de provinciale begroting. Voor de SP is het belangrijk dat iedereen veilig en comfortabel van A naar B komt, met oog voor veiligheid, leefbaarheid, natuur en milieu. Wij kiezen voor elke situatie de beste oplossing.

In het openbaar vervoer zijn belangrijke buslijnen verdwenen of vervangen door onbetrouwbare flexlijnen. Met name in de kleine kernen. Bovendien is in de coronatijd de dienstregeling behoorlijk afgeschaald, terwijl het autogebruik na corona weer drastisch is toegenomen. En hoewel er geld genoeg voor is, is deze afschaling tot op heden niet teruggedraaid.

Terwijl de provincie geen geld lijkt over te hebben voor goede dienstregelingen, klotst het geld over de plinten voor prestigeprojecten. We zijn het debacle met de Uithoflijn nauwelijks te boven, of het Provinciebestuur smeedt al plannen voor een miljardenslurpende metrolijn door de Merwedekanaalzone. Intussen heeft de vermarkting van OV ervoor gezorgd dat chauffeurs tot de laatste druppel worden uitgeknepen. De werkdruk is te hoog, met groot verloop en ziekteverzuim als gevolg. Dit ondermijnt de kwaliteit en de betrouwbaarheid van de dienstregeling.

Wat de SP betreft wordt het hoog tijd voor andere keuzes! Tijd om het openbaar vervoer en de mensen die erin werken weer te waarderen. En te gaan voor goed OV voor de hele provincie; niet enkel een paar dure paradedpaardjes!

VOOR HET OV

- Openbaar Vervoer is een nutsvoorziening. Daarom willen wij het graag in publieke handen hebben. Want wat voor ons allemaal is, moet ook van ons allemaal zijn. Bovendien kan de provincie beter bijsturen als ze zelf aan de knoppen zit, dan wanneer ze afhankelijk is van een multinational. Alle flexlijnen vervangen door volwaardige dienstregelingen.
- Bussen worden bestuurd door chauffeurs met fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden. Vrijwilligers mogen de beroepschauffeur niet verdringen.
- De Uithoflijn gaat ook in het weekend rijden. Zo bedienen we de fans van FC Utrecht, de vele sporters in Maarschalkerweerd, de bezoekers van het zwembad, Rhijnauwen en de ziekenhuizen.
- Iedereen moet gebruik kunnen maken van het OV. Daarom is het van belang dat de hele provincie bediend wordt door het openbaar vervoer. Ook de kleinere plaatsen. Dat komt de leefbaarheid ten goede, en zorgt ervoor dat mensen minder zijn aangewezen op de auto.
- Om de verkeersdruk op het traject naar beneden te brengen komt er een supersnelbusverbinding tussen Veenendaal en Amersfoort.

SP Afdeling Leusden in actie tegen het schrappen van twee zeer gewaardeerde buslijnen in de gemeente. In korte tijd steunden meer dan 2.500 mensen de petitie die de SP was opgestart.

- De aantrekkelijkheid van het OV hangt niet alleen af van de betrouwbaarheid en de dekking, maar ook van de prijs. Dit heeft zich al uitgebreid bewezen. In Duitsland kon je afgelopen zomer overal naartoe met het OV, voor slechts 9 euro. In Luxemburg is het OV zelfs helemaal gratis. Dat voorbeeld nemen we graag over. We beginnen met het uitbreiden de groep mensen die nu reeds gratis mag reizen, en maken we reizen met het OV ook gratis voor kinderen onder de 12. Verder steunen we alle voorstellen die het reizen met OV goedkoper maken.
- 65-plussers krijgen bij het behalen van deze leeftijd een kaart om gratis te reizen met het OV. Daarbij hebben ze ook de mogelijkheid om zonder verlies aan mobiliteit te kunnen reizen.
- We steunen initiatieven om in kleine kernen wijkbussen te laten rijden, die weer aansluiten op het hoofdnet.

VOR DE FIETSER

De fiets is, zeker voor de korte afstanden, een duurzaam en gezond alternatief voor de auto. Maar met de komst van de elektrische fiets zijn ook langere afstanden steeds beter te doen geworden met de fiets. De keuze voor reizen met de fiets moet vanzelfsprekend zijn. Een netwerk van goede doorfietsroutes, veilige oversteekplaatsen, een goede 'overstap' naar het OV en ruime beschikbaarheid van deeltijdfietsen zijn wat de SP betreft een must.

WAAR WE VOOR STAAN:

- We maken de binnenwegen verkeersluw om ruimte te maken voor de fietser. Waar veel gefietst wordt gaat de maximumsnelheid voor gemotoriseerd verkeer bovendien omlaag.
- Alle gemeenten worden zo snel mogelijk aangesloten op het provinciale netwerk van doorfietsroutes.
- We investeren in overdekte fietsstallingen bij bushaltes, waar ook deeltijdfietsen standaard beschikbaar zijn.
- Deeltijdfietsen kunnen ook op zondag op een ander station kunnen worden ingeleverd dan waar ze gehuurd waren.
- We ondersteunen de Fietsersbond in de ontwikkeling en verspreiding van een provinciale kaart met inzicht in de actuele doorfietsroutes en het gehele provinciale (snel)fietsnetwerk, zowel digitaal als op papier.
- We zorgen voor veilige oversteekplaatsen op de provinciale wegen; met name op de plekken waar veel scholieren komen.

VOOR DE AUTOMOBILIST

Het verbreden van wegen leidt meestal tot het verbreden van files; niet – of slechts tijdelijk – tot het verminderen of oplossen ervan. En zelfs als het een oplossing is, duurt de realisatie ervan zo lang dat de verbredingen vaak slechts mosterd na de maaltijd zijn en de kosten standaard uit de hand lopen. Beter is het om alternatieven aan te bieden, zoals goede OV- en fietsverbindingen en snelheidsverlagingen door te voeren waardoor de wegcapaciteit wordt vergroot. Daarmee verminderen we de drukte op de wegen en bevorderen de doorstroming.

Bovendien willen we de automobilist helpen knelpunten te omzeilen door P+R transferia te plaatsen voordat je de stad binnenrijdt. Dan ben je de file voor, als je overstapt op het OV.

ONZE IDEEËN:

- We waren, zijn en blijven tegen de onzinnige plannen voor verbreding van de A27 bij Amelisweerd. Er zijn prima alternatieven mogelijk, zoals uitgewerkt door de Kerngroep Ring Utrecht.

- Wegen kunnen we ontlasten door verbetering en uitbreiding van fietsroutes en OV, onder andere door de Uithoflijn ook in het weekend te laten rijden.
- Op strategisch gelegen plaatsen buiten de stad komen – voor zover ze er al niet zijn - P+R transferia, om overstap van auto naar OV goed te faciliteren. Wie de auto buiten de steden parkeert mag voor weinig geld gebruik maken van het aansluitende OV.

ENERGIE, KLIMAAT

Onze regionale energiemaatschappijen zijn de afgelopen decennia verkocht aan buitenlandse multinationals, zoals Vattenfall en Mitsubishi. Het geld dat dit de provincie Utrecht en haar gemeenten opleverden is al lang op. Door oorlogen bereiken de energieprijzen recordhoogten. Dat terwijl die energiebedrijven dikke winsten maken. Fijn voor de aandeelhouders, maar wij hebben niks meer over onze energiewinning en de prijzen te vertellen, waardoor het zo gewenste 'van het gas af gaan' een taai probleem blijft. Als de bedrijven nog van ons zouden zijn, konden we de winsten gebruiken om de energieprijzen te verlagen en overig geld in verduurzamen stoppen. Nu krijgen de energiebedrijven met ons eigen belastinggeld hun hoge energieprijzen betaald. Een sigaar uit eigen doos. Het bedrag wat de overheid in één jaar gaat bijbetalen aan de energiekosten, om een 'prijssplafond' te houden, is hoger dan het totale bedrag wat de verkoop van deze bedrijven indertijd opleverden.

VOOR BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE

- De SP wil dat het Rijk weer verantwoording neemt over onze nutsvoorzieningen. Daar bedoelen we mee dat de vermarkting wordt teruggedraaid en er onderzoek komt naar hoe de energievoorziening weer echt van ons kan worden. Ook de nieuwe energiebronnen (zon, wind, waterstof, warmtenet, geo- en aquathermie, waterkracht) komen in handen van de overheid. We benutten hiervoor optimaal de mogelijkheden voor het plaatsen van zonnepanelen op daken van scholen en andere overheidsgebouwen, daken van parkeergarages, bedrijven langs de snelwegen, sociale huurwoningen en geluidschermen. Nieuwe bedrijven krijgen alleen toestemming om te bouwen als ze zonnepanelen plaatsen. Bestaande subsidieregelingen blijven onverkort van toepassing.
- Energietransitie (het proces waarbij men energie opwekt uit niet milieuschadelijke voorzieningen) is een proces dat iedereen aangaat. Hierbij is het belangrijk dat de overheid een actieve rol neemt in het betrekken van mensen maar vooral in het bewuster maken van deze mensen. De overheid moet daarom ook geld investeren, zodat dit niet alleen interessant is voor mensen met een goed gevulde portemonnee, maar juist voor iedereen. Hierdoor zorgen we ervoor dat de energie van en voor alle inwoners is.
- Windenergie is kansrijk als bewoners voor 100% betrokken zijn als omwonenden en financieel mee kunnen delen. We benutten optimaal de al bestaande infrastructuur voor transport.
- Naast duurzame opwekking van energie is het hard nodig dat er stappen worden gezet bij de opslag ervan. De stroomnetten zijn onvoldoende uitgerust om alles te verwerken. We volgen nauwlettend de ontwikkelingen op dit gebied en passen de resultaten ervan zo snel mogelijk toe in de Provincie.
- De Provincie zorgt met de gemeentes de komende jaren voor de realisatie van alle nieuwbouwprojecten aardgasvrij. Geen symposia en mooie woorden, maar actie. Bestaande bouw komt ook aan de beurt.

- We stellen eisen aan geothermieprojecten: Energie moet betaalbaar blijven voor de afnemers. Er mag alleen gewerkt worden met optimaal veilige boorvloeistof, chemicaliën, buismateriaal en aandrijving. Er wordt niet geboord op plekken waar gevaar voor aantasting van drinkwaterpakketten is.
- We bevorderen aquathermie projecten uit het Amsterdam-Rijnkanaal, (Vecht)plassen, Lek et cetera.
- Weiland wordt door agrariërs verkocht aan particuliere zonneveldcowboys. Ze krijgen van de provincie niet zomaar een wijziging in het bestemmingsplan. Ze gaan overdrachtsbelasting betalen. En ze moeten ook garant staan voor het opruimen van de panelen
- De Provincie Utrecht blijft schaliegasvrij en we staan gaswinning van kleine velden, als bij Woerden, niet toe.
- De achterstand bij de sanering van asbestdaken op boerderijen, schuren en bedrijfsgebouwen pakken we aan, door de financiële regeling te verruimen voor mensen en kleine bedrijven die het anders niet kunnen betalen. Asbest eraf, panelen erop.

SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

De provincie Utrecht is geliefd bij jong en oud. Dat betekent meer mensen. Er worden daarom veel woningen bij gebouwd. Daarbij horen meer publieke voorzieningen zoals doktersposten, ziekenhuizen, theaters, musea, sport- en recreatieterreinen. Deze zaken worden nog wel eens vergeten door de voortvarende projectontwikkelaars en gemeentebesturen. De provincie kan gemeenten hieraan houden en zelf het voortouw nemen. Dit zijn de speerpunten van de SP:

VOOR DE BREEDTESPORT

De inwoners van de provincie Utrecht moeten meer in beweging komen. Dat bevordert de gezondheid. Daarvoor is sport een oplossing, maar dan wel voor iedereen! Dus geen miljoenen uitgeven voor de Vuelta, terwijl veel de sportclubs in de toekomst hun eigen broek op moeten houden.

- Sportvoorzieningen en kinderbuitenspeelplaatsen zijn topprioriteit. In iedere buurt moeten voldoende voorzieningen zijn voor sport en spel. Bestaande tekorten aan sportvoorzieningen moeten dan ook weggewerkt worden. Ook moet de openbare ruimte zo veel mogelijk uitnodigen tot bewegen.
- Noodlijdende sportclubs en zwembaden kunnen bij de Provincie aankloppen voor ondersteuning. Bovenlokale sportvoorzieningen kunnen in aanmerking komen voor Provinciale subsidie.

VOOR CULTUUR EN ERFGOED

Onze Provincie is rijk aan cultuur en erfgoed. Het vormt de Utrechtse identiteit en maakt de Provincie aantrekkelijk. De SP wil dat iedereen met cultuur kennis kan maken, de kans krijgt om mee te doen en zijn of haar talenten kan ontwikkelen. Ook zorgen we voor ons waardevolle erfgoed, zodat bewoners en bezoekers hiervan kunnen genieten. De SP zet zich in voor subsidie aan kleinschalige theaterzalen, muziek- en dansscholen en ateliers voor beeldend kunstenaars. Hiervoor komen leegstaande kantoren en winkels in aanmerking. Wat wij willen:

- De streekmusea bewaren de identiteit van een dorp of wijk. Bijvoorbeeld museum Zuilen vertelt over het verleden van Zuilen, het Vechtstreekmuseum over de Vecht of Vredegoed over de ontginning van ons veengebied. Voorkomen moet worden dat door regelgeving museums moeten sluiten, zoals het barometermuseum in Maartensdijk. Deze musea die vaak helemaal op vrijwilligers draaien, steunen wij waar dat nodig is met subsidies.

- We sponsoren vooral kleinschalige kunstprojecten en kleine festivals
- We zorgen via de Stichting Lezen voor een ruim aanbod aan boeken. Door te lezen dragen wij bij in de ontwikkeling van jongeren van basis- en middelbare scholen. Er moet ook meer aanbod komen voor volwassenen, want er is een groeiende groep laaggeletterde mensen. Daarnaast zijn boeken een uitkomst voor mensen die minder digitaal vaardig zijn.
- Het cultuuraanbod op basisscholen wordt met succes aangeboden. We willen in aangepaste vorm ook een aanbod verzorgen voor middelbare scholen. Dit kan eventueel door lokale theatergroepen verzorgd worden.
- Subsidie voor het Jeugdcultuurfonds zetten we door.
- De SP is voor behoud van het unieke karakter van de Provincie Utrecht. We vinden dat kastelen, landgoederen en forten die door de gemeenschap onderhouden worden, altijd toegankelijk moeten zijn voor die gemeenschap.

VOOR DE RECREANT

De provincie onderhoudt een aantal terreinen samen met gemeenten, wel of niet in recreatieschappen. Deze zijn bij voorkeur gratis toegankelijk. Uit een onderzoek van de provincie blijkt dat er een tekort is aan zwemwater voor de inwoners. Nu de provincie Utrecht groeit is er dus eerder méér publieke recreatieruimte in de natuur nodig dan minder. Waar we voor staan:

- De bestaande recreatieterreinen worden niet doorverkocht of verpacht aan de markt of aan een kleine groep bevoorrechten.
- De Vecht is van ons allemaal. De SP wil een paar publieke steigers in de Vecht voor kano's en zwemmers.
- De provincie houdt het Henschotermeer natuurlijk en open. We willen het hek weghalen en maken het weer gratis toegankelijk. Het gebied is te belangrijk zwemwater voor een grote groep inwoners van onze provincie. Ook voor de dieren is het veel beter om de hekken weg te halen.
- De Loosdrechtse Plassen blijven gratis toegankelijk voor publiek langs de Strook.
- Toezicht en handhaving is in alle recreatiegebieden en bossen in onze provincie Utrecht hoognodig. Hier moet meer geld naartoe daarnaast willen wij de bevoegdheden verruimen van de handhavers. Igers draaien, steunen wij waar dat nodig is met subsidies.

In 2018 voerde de SP actie om vrije toegang tot het Henschotermeer te behouden. Tot op de dag van vandaag is deze strijd nog gaande.

SP.

PROVINCIEUTRECHT.SP.NL